

¹³Közel volt a zsidók páskaünnep, és Jézus felment Jeruzsálembé. ¹⁴A templomban találta a marhák, juhok és galambok árusait meg az ott ülő pénzváltókat. ¹⁵Kötélből korbácsot csinált, és kiűzte mindet a templomból a marhával és a juhokkal együtt. A pénzváltók pénzét kiszórta, az asztalokat felborította, ¹⁶a galambárusoknak pedig ezt mondta: Vigyétek ezeket innen, ne csináljatok piacteret az én Atyám házából! ¹⁷Tanítványai visszaemlékeztek, hogy meg van írva: „A te házad iránti féltő szeretet emészt engem.” ¹⁸A zsidók pedig azt kérdezték tőle: Milyen jelt mutatsz nekünk, hogy ezeket teszed? ¹⁹Jézus így felelt nekik: Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem. ²⁰Ezt mondták rá a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt felépíted? ²¹Ő azonban testének templomáról beszélt. ²²Amikor azután feltámadt a halálból, visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.

Kedves Testvéreim!

Lehet, hogy még várnom kellett volna?

Az elmúlt hetekben belekezdünk a kert tavaszi rendbetételébe. Ősszel sok minden elmaradt, így van mit csinálni. A lehullott levelek összegyűjtése, a fák, bokrok metszése, új ágyások kialakítása... Szeretem ezt a tavaszi kert tisztogatást. Jó érzés a kitarított ágyásokra nézni, hogy hogyan kezdenek kibújni a virágok, elképzelni, ahogyan néhány hét múlva, már zöldellő, illatozó növények adnak színt ennek az egészen különös világnak. De, lehet, hogy még várnom kellett volna. A héten többször fagyott reggel. És a lombtakarótól megszabadított éppen csak előbújó virágok, a lemetszett szőlőtövek, a megritkított fák, nem tudom, hogyan viselik majd ezt a hideget.

Lehet, hogy még várnom kellett volna? Nem, mindezeknek a kerti munkáknak most volt itt az ideje.

Ahogy a lelki munkának is most van itt az ideje. Böjt van. A böjti időszaknak is az a része, amikor egyre inkább a húsvét felé fordulunk. Lehet, hogy még didereg a szívünk, lehet, hogy még nem érezzük felkészülve magunkat, lehet, hogy egészen más kérdések foglalkoztatnak most bennünket. A járványhelyzet romlásától, a hogyan tudok helyt állni az online oktatás ideje alatt – kérdéstől – a mi lesz a családommal, mikor láthatom őket? – kérdésig sok minden ott lehet most is az ember életében. De most van ideje annak, hogy lelki nagytakarítást végezzünk.

Ítéld meg Istenem! Hangzott a bevezető Zsoltárban. Ítéld meg! Amikor ezt kérjük, akkor azt kérjük, hogy tisztítson meg bennünket minden felesleges dolgoktól, mindentől, ami elválaszt tőle, mindentől, ami köztem és közte áll.

Jézus megtisztítja a templomot. Ismerjük a történetet, bár az is igaz, hogy ritkán kerül elő igehirdetési alapigeként, főként nem a János írása szerinti evangélium alapján. De bármelyik leírást is nézzük, ebben a történetben egy olyan Jézust látunk, aki tisztogat, aki megítél. Egy olyan Jézust, akit keresztelő János is várt, amikor azt mondta: a fejsze pedig ott van már a fa gyökereink, és amelyik fa nem terem jó gyümölcsöt az kivágják és tűzre vetik. Aki utánam jön erősebb nálam... ő tűzzel keresztel.

Egy olyan Jézus tisztítja meg a templomot, akire a tanítványok is vártak, akik azt gondolták, hogy majd egy hadvezérként, királyként vezeti őket Jézus, és lerázzák a rabigát, kiharcolják a zsidó nép szabadságát. Ezért is hordott Péter kardot magánál...

Jézus megtisztítja a templomot. Kötélből korbácsot fon, kiűzi az áldozati állatokat, felborítja a pénzváltók pultjait, elküldi a galambárusokat.

Mi történik? Jézus besokall, hogy piacot csináltak a templomból? Nem erről van szó. Hogy ezt megértjük, néhány dolgot tudnunk kell.

Először is a Jeruzsálemi templomról. Ne egy mai templomot képzeljünk el. A zsidóság egyetlen temploma ugyanis nem egy mai értelemben vett istentiszteleti hely volt. (az a zsinagóga). A templom az áldozatok bemutatásának a helyszíne volt, amelynek, nemhogy az épületébe, de még az udvarába sem mehetett be a papokon kívül senki. A templomot körülvevő udvaron folyt a nagyobb áldozatok bemutatása, ahol juhokat és marhákat áldoztak. Ezek az áldozatok az Istennel való kiengesztelődés eszközei voltak. Nagyon leegyszerűsítve, az elkövetett bűnökért nem az ember halt meg, hanem az ember elvitt egy állatot, és azt ölték meg őhelyette. Ezt egyébként Isten rendelte el, tehát nem emberi találmány volt. Az már igen, hogy elűzletiesedett a dolog, és a templom külső udvarában, ahol az áldozatot bemutatni szándékozó emberek várakoztak arra, hogy átadják az áldozati állatot a papoknak, sok-sok kofa árulta az áldozathoz tenyészett, minden szempontból kifogástalan állatokat. Ezen kívül ezen a külső udvaron kaptak helyet a pénzváltók asztalai is, hiszen a templomadó megfizetéséhez nem lehetett akármilyen pogányoktól származó pénzt felhasználni, csak a zsidóság hivatalos fizetőeszközét.

Amikor Jézus kötelet fog, és elkezd kizavarni az árusokat erről az udvarról, akkor gyakorlatilag látszólag olyat tesz, amit előtte is több próféta, vagy tanító megtett. Felszólal a rossz gyakorlat ellen. Ne a templom udvarán árusítsanak, hanem menjenek ki a piacra. Figyeljük meg! Az ott lévő zsidók nem felháborodnak Jézus tettén, hanem ezt kérdezik: *Milyen jelt mutatsz nekünk, hogy ezeket teszed?* Tehát, ahogy a tanítványoknak, úgy az emberek többségének is eszébe jut, amit a próféták mondtak, hogy ha majd eljön a messiás, akkor megtisztítja a templomi kultuszt.

De Jézus nem csupán megtisztítja azt. Hanem teljesen új alapra helyezi. Jézus nem indulatból, dühösen cselekszik, hanem amit tesz, az nagyon is tudatos. És ez a következő párbeszédéből derül ki: *Milyen jelt mutatsz nekünk, hogy ezeket teszed?* ¹⁹Jézus így felelt nekik: *Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem.* ²⁰Ezt mondták rá a zsidók: *Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt felépíted?* ²¹Ő azonban testének templomáról beszélt.

János evangélista már segíti is abban, hogy megértsük, hogy itt nem a Jeruzsálemi templomról van szó, hanem Jézusról. Jézus az Isten fia, az ő teste a templom, amit leromboltak a golgotai kereszten, de feltámadásával felépítette újra.

Mit jelent ez? Azt, amit az oltár előtt felolvasott igében a zsidókhoz írt levél szerzője is fejteget. Nagyon leegyszerűsítve a dolgot: Jézus kereszthalála áldozat, az utolsó áldozat, amelyet az Isten megkövetelt. Nincs már szükség bárányok és bikák vérére ahhoz, hogy az Istent kiengesztelje az ember. Jézus meghalt a bűnökért, az egész világ bűneiért, az én bűneimért. Elvette az ítéletet, ő bűnhődött helyettem. Ez pedig azt jelenti, hogy nem kell már áldozatot hozni.

Amikor Jézus kiűzi az árusokat, akkor gyakorlatilag megszünteti a régi kultuszt, és egy újat hoz a helyére. Nem egészen 40 esztendővel Jézus halála és feltámadása után a Jeruzsálemi templomot lerombolták, és közel 2000 éve nem sikerült felépülnie az épületnek. Mert nincs rá szükség.

Igen, Isten rendelte el az áldozat bemutatását ideiglenes jelleggel, amíg meg nem jelent Krisztus, hogy bemutassa a tökéletes áldozatot. De rámutatnak ezek a Jeruzsálemi templomban bemutatott állatáldozatok arra, hogy hogyan is gondolkodunk mi erről a kérdésről.

Egy Jézus korabeli átlagos zsidó család összegyűjtött némi pénzt, majd útnak indult Jeruzsálembe. Az út nem volt olcsó, de azért kibírható. Jeruzsálembe a templomba érve megfizették a templomadót, majd lehetőségeikhez mérten vettek verebet, galambot, bárányt az ott lévő árusoktól, hiszen minek is vesződtek volna a saját állattal, lehet, hogy azt a papok el sem fogadták volna, mert mondjuk hibás, ez tuti volt, igaz drága, de megérte. Az áldozatot a papokhoz vitték, és amíg ezek elégették azt az oltáron, addigra le is volt tudva ez az Istennel való kapcsolatrendezés. Jöhetett a mulatság, és irány haza.

A bűnbánat, az igazi böjt, az Istennel való kapcsolat valódi rendezése nem volt a kitűzött napirendek között. Kifizettük az Istennek egy csomó pénzt, hát most ő jön. Adjon esőt, napsütést, jó termést, megélhetést, munkát, egészséget. Isten elrendelte az áldozatbemutatást, mi megtettük a részünket, áldozatot hoztunk, rászántuk az időnket, a pénzünket.

Jézus ezt a szemléletet űzi ki a templom udvaráról. És azzal, hogy ő maga válik áldozattá, arra számít az Isten, hogy hátha így komolyan veszik. (Ahogy a példázatban, amikor a szőlősgazda hiába küldi ki szolgáit a szőlőbe, a béresek nem akarnak fizetni, végül a fiát küldi -hátha rá hallgatnak, de őt megölik.)

Komolyan veszed-e az Istent? Azt az Istent, aki egyszülött fiát adta érted. A te bűnödért, azért, hogy megítéljen, hogy megtisztítson.

Mi is, ahogy a zsidóság régen – sokszor hamis Istenképpel állunk meg. Azt gondoljuk, hogy kifizettük már a tartozásunkat felé – ha nem anyagilag, akkor azzal a sok rossz dologgal, ami velünk történt. Ne adjon már több rosszat, adjon jót végre. Már megérdemelnénk. Áldozatokat hozunk: megfizetjük a templomadót, adomány adunk, időnket szánjuk rá...

Böjt van. A böjti időszakon belül is az ítélet vasárnapja. Ítélj meg Istenem! Ítélj meg, azaz tisztíts meg engem. Vedd le rólam mindazt, amivel eltakarom valódi énem, azt, amelyik bűnös, amelyik kopár, amelyik nem bír megállni előtted. Azt, amivel takaródzom előtted!

Amikor Ádám és Éva vétkeznek elbűnnek az Isten előtt, elrejtőznek, mert magukra néznek és azt látják, hogy nem tudnak megállni az Isten előtt. Szégyellik magukat, nem a meztelenségüket egyszerűen, hanem a bűnüket. De mégis meg kell állniuk, és elszenvedni a büntetést.

A böjt arról szól, hogy megállok az Isten előtt. Úgy, ahogy vagyok, és elismerem: nem vagyok méltó...

És ekkor Jézus mellém lép, és átölel, és azt mondja: ne félj! A büntetést, amelyet megérdemelnél én szenvedem el.

A jelenlegi helyzetben elgondolkodtam az ige kapcsán. Vajon az, hogy most üres a templom, nem egyfajta templomtisztítás-e? Nem a Budafoki Evangélikus Templom tisztítása, hanem az Jézus Krisztusban hívők

közösségének, az egyháznak a tisztogatása. Mert most kiderül, hogy mi is a fontos. Kiderül, hogy vajon egy épülethez ragaszkodom, egy hagyományhoz, amelybe bele születtem, egy közösséghez, ahol megértetek, vagy magához Krisztushoz.

De jó lenne, ha miután megnyílhat a templomok kapuja, áradnának be az emberek rajta, ha nem férnénk el, mert mindenki Krisztushoz, az élő templomhoz akarna menni. De jó lenne, ha járványként terjedne az örömhír: Jézus Krisztus meghalt a bűneinkért, ne várj, most van itt az ideje a, hogy megnyisd a szívedet előtte, és ő kiűzi mindazt, ami elválaszt tőle.

Nem kell várnod! Most van ideje a lelki munkának, a ráhagyatkozásnak!